
PLATFORMA TRI SLOBODE

SLOBODA UDRUŽIVANJA
SLOBODA OKUPLJANJA
SLOBODA IZRAŽAVANJA

Tri slobode pod lupom

Prikaz slučajeva kršenja sloboda udruživanja, okupljanja i izražavanja u Srbiji 16-28. februar 2020. godine

Sloboda udruživanja

1. Udruženju “Lužničke rukotvorine- ženski ekonomski centar”¹ mesna zajednica uskratila je korišćenje prostorija u kojima su radili prethodnih godina, a u čiju kupovinu i renoviranje su ulagali sredstva. Protiv predsednice tog udruženja, Karoline Stamenković, podneta je i krivična prijava iako je u zvaničnom registru nepokretnosti ona upisana kao vlasnik tih prostorija. Na ovaj način otežava se delatnost organizacije koja je svojim radom pomogla u ohrabrivanju preduzetništva velikog broja žena u Babušnici i okolini i demotivisala građane koji su u njihovom pronalasku našli inspiraciju za svoj aktivizam.

2. Zbog sumnji koje su izrečene od strane Skupštine grada Prokuplja, policija je započela sa [ispitivanjem građana](#) čiji potpisi su se našli u peticiji kojom se zahteva zabrana izgradnje mini hidroelektrana u tom području. Nadležno javno tužilaštvo će zbog toga naložiti grafološko veštačenje potpisa kako bi se ispitale te sumnje. Preduzimanje ovako rigoroznih mera protiv građana koji se za svoje pravo na zdravu životnu sredinu bore legitimnim demokratskim sredstvima predstavlja novu fazu u procesu sužavanja građanskih prava i sloboda. Podsećamo da zbog izgradnje mini hidroelektrana građana tog područja protestuju već godinama i da su se do sada suočavali sa različitim oblicima pritisaka, a u pojedinim situacijama i sa fizičkim napadima.

¹ Informacija je dobijena na osnovu neposrednog razgovora i predočavanja dokumenata u vezi sa konkretnim slučajem.

Sloboda izražavanja

1. Portal Prismotra objavio je dva teksta u kojima se na neprimeren način bavio radom i privatnim životom novinarki [Vanje Đurić i Žaklina Tatalović](#). Novinarka televizije N1, Vanja Đurić, označena je kao osoba koja je „pravila filmove protiv Srbije“, aludirajući na njeno učešće na filmu „Albanke su naše sestre“, dok je Žaklina Tatalović targetirana objavljivanjem privatnih fotografija na tom portalu. Nezavisno udruženje novinara Vojvodine zatražilo je hitnu reakciju nadležnih, podsećajući da su se slični napadi na Vanju Đurić dogodili i prošle godine ali da još uvek nije došlo do bilo kakvog sudskog epiloga.

2. Članica Saveta Regulatornog tela za elektronske medije, [Olivera Zekić](#), izjavila je da bi javni interes bio ugrožen ukoliko bi mediji prenosili političke stavove zagovornika bojkota izbora. Tom prilikom je dodala i da kritike na račun rada REM-a dolaze zbog toga što opozicija nema odgovor na najvažnija pitanja. Centar za istraživanje, transparentnost i odgovornost ([CRTA](#)) ukazuje da ova izjava unosi konfuziju u javni prostor i da se može tumačiti kao poziv na medijsku pristrasnost i otežavanje objektivnog i pravovremenog informisanja građana.

3. Novinaru i publicisti [Petru Peci Popoviću](#) otkazana je promocija knjige u Vršcu zbog navodne zauzetosti sale, samo nekoliko dana nakon njegovog gostovanja u emisiji „Utisak nedelje“. U tom gostovanju Popović je izrekao niz kritika na račun vlasti, zbog čega postoji ozbiljna sumnja da je motiv otkazivanja sale njegova politička nepodobnost.

4. [Inicijativa mladih za ljudska prava](#) zatražila je od Ministarstva unutrašnjih poslova da zabrani predstavljanje knjige osuđenog zločinca protiv čovečnosti, Vojislava Šešelja, u sali opštine Novi Beograd. Razlog zbog čega se traži zabrana je to što se knjiga bavi negiranjem genocida u Srebrenici. Podsećamo da je prilikom prethodnog predstavljanja ove knjige došlo do fizičkog napada na [Natašu Kandić i aktiviste Fonda za humanitarno pravo](#).

5. [Novinar portala Indeksonlajn Redžep Korać](#) fizički je napadnut od strane brata šefa stručnog štaba fudbalskog kluba Novi Pazar. Razlog napada bilo je Koraćevo pisanje o treneru tog kluba, Nenadu Kolašincu, a udarcu u glavu prethodila je rasprava u kojoj je Koraću zaprećeno da više ne pominje njegovo ime. Udruženje novinara Srbije zatražilo je od policije i tužilaštva da rasvetle ovaj slučaj. U poslenje vreme primetan je trend rasta broja napada na novinare, čemu svakako doprinosi i potpuna pasivnost nadležnih organa čije reakciju po pravilu izostaju ili su suviše blage.

6. [Nezavisno udruženje novinara Srbije](#) zatražilo je od nadležnog tužilaštva da istraži sumnje o prisluškivanju medija povodom skandala koji je izbio nakon što je ministar vojske Aleksandar Vulin odgovorio na tvrdnje bivšeg ministra Dragana Šutanovca iz neobjavljenog intervjua za „Nedeljnik“. [Šutanovac i urednici „Nedeljnika“](#), u čijim se mejlovima nalazi neobjavljeni intervjui, tvrde da nemaju dilemu da je njihova komunikacija nezakonito presretana. S druge strane, [iz Ministarstva odbrane demantuju](#) takve optužbe a kao opravdanje navode da je reč o nenamernom propustu i da je greškom PR tima umesto teksta u listu „Kurir“ pomenut neobjavljeni intervjui u „Nedeljniku“. Ovakvi slučajevi značajno otežavaju rad medija i novinara unošenjem nesigurnosti i straha da u svakom trenutku mogu biti predmet nezakonitog praćenja i prisluškivanja.

7. Novinar i autor dokumentarnog serijala „Vladalac“ koji se bavi političkim razvojem predsednika Aleksandra Vučića našao se na meti napada državnih funkcionera i poslanika Srpske napredne stranke. Tom prilikom Lekić, kao i sagovornici koji se pojavljuju u tom filmu, okarakterisani su kao propagandisti, upoređivani sa Josefom Gebelsom i nazivani su saradnicima albanske mafije. [Nezavisno udruženje novinara Srbije](#) ukazalo je da ovakvo etiketiranje može da proizvede izuzetno opasne posledice i da nadležni ne smeju da ostanu nemi na ovakve slučajeve. Osim novinara, na meti je bila i televizija „N1“ koja je emitovala ovaj dokumentarac, a jedna od reakcija koja je usledila bilo je [oštećivanje automobila](#) sa logom te televizije u Nišu. Tim povodom policija je izvršila uviđaj i predala slučaj osnovnom javnom tužilaštvu u Nišu, ali dalji koraci još uvek nisu preduzeti. Ovaj slučaj predstavlja nastavak intezivne i sistematske kampanje protiv televizije „N1“ koja je već mesecima žrtva svakodnevne kampanje gotovo svih državnih funkcionera i njima bliskih tabloida.

Sloboda okupljanja

1. Aktivista Inicijative „Ne da(vi)mo Beograd“ [Dobrica Veselinović](#) dobio je poziv na saslušanje od strane tužilaštva zbog toga što je svojim mobilnim telefonom snimao zgradu Predsedništva pred održavanje protesta protiv izgradnje minihidroelektrana. Veselinović se sumnjiči da je na taj način ugrozio bezbednost predsednika Republike. Ova bizarna optužba je samo jedna u nizu sa kojima se suočavaju aktivisti ove Inicijative protiv kojih se vodi više od 30 krivičnih i prekršajnih postupaka zbog organizovanja i učešća na javnim skupovima.